

Titulació	Tipus	Curs
Psicologia	OT	4

Professor/a de contacte

Nom: Remedios Rubio García

Correu electrònic: remedios.rubio@uab.cat

Equip docent

Remedios Rubio García

(Extern) Anna Quero

Idiomes dels grups

Podeu consultar aquesta informació al [final](#) del document.

Prerequisits

No s'estableixen prerequisits oficials i/o coneixements necessaris per a seguir correctament l'assignatura.

Es demana que els alumnes tinguin un mínim de coneixements de la llengua per a seguir les classes.

Objectius

Les estructures familiars del món contemporani presenten una gran complexitat i diversitat (famílies monoparentals, homoparentals, reconstituïdes, transnacionals...), així com en els contextes de dificultat (exclusió social, trencament lligams comunitaris, atur, precarietat, negligència...). En aquesta assignatura s'abordaran les bases teòriques, des d'una perspectiva eco-sistèmica, que ens permeti analitzar i fer propostes d'intervenció, amb un èmfasi especial en les situacions de maltractaments intrafamiliars.

Els objectius formatius són els següents:

- Analitzar els contextes socials de dificultat pel desenvolupament humà.
- Introduir l'anàlisi de les dinàmiques familiars des d'una perspectiva eco-sistèmica.
- Conèixer els processos comunicatius i les seves dificultats principals.
- Aplicar els coneixements adquirits per l'anàlisi de les situacions de maltractaments intrafamiliars.
- Donar a conèixer el rol del psicòleg en la intervenció psico-socio-educativa.

Competències

- Actuar amb responsabilitat ètica i amb respecte pels drets i deures fonamentals, la diversitat i els valors democràtics.
- Actuar en l'àmbit de coneixement propi avaluant les desigualtats per raó de sexe/gènere.
- Actuar en l'àmbit de coneixement propi valorant l'impacte social, econòmic i mediambiental.
- Analitzar i interpretar els resultats de l'avaluació.
- Aplicar de manera crítica, reflexiva i creativa els coneixements, habilitats i valors adquirits.
- Comunicar-se eficaçment, fent ús dels mitjans apropiats (orals, escrits o audiovisuals), tenint en compte la diversitat i tots aquells elements que puguin facilitar o dificultar la comunicació.
- Distingir i relacionar els principis psicosocials del funcionament dels grups i de les organitzacions.
- Elaborar i redactar informes tècnics sobre els resultats de l'avaluació, la recerca o els serveis sol·licitats.
- Identificar i descriure els processos i les etapes del desenvolupament psicològic al llarg del cicle vital.
- Interactuar, mitjançant un treball en equip efectiu, amb els altres professionals implicats.
- Introduir canvis en els mètodes i els processos de l'àmbit de coneixement per donar respostes innovadores a les necessitats i demandes de la societat.
- Reconèixer la dimensió social de l'ésser humà, considerant els factors històrics i socioculturals que intervenen en la configuració psicològica humana.
- Treballar en equip.
- Utilitzar les eines adequades per a comunicar-se.

Resultats d'aprenentatge

1. Analitzar críticament els principis, valors i procediments que regeixen l'exercici de la professió.
2. Analitzar les interaccions al si dels grups familiars considerant la perspectiva generacional, de gènere i cultura.
3. Analitzar les relacions entre el sistema familiar i altres sistemes relacionats.
4. Analitzar una situació i identificar-ne els punts de millora.
5. Aplicar de manera crítica, reflexiva i creativa els coneixements, habilitats i valors adquirits.
6. Aplicar els conceptes teòrics en l'anàlisi de casos.
7. Avaluar el possible impacte que tenen les avaluacions sobre les persones avaluades.
8. Comunicar de manera inclusiva, evitant un ús sexista o discriminatori del llenguatge.
9. Explicar el codi deontològic, explícit o implícit, de l'àmbit de coneixement propi.
10. Fer propostes de millora dels processos comunicatius.
11. Fer propostes per millorar el treball en equip.
12. Identificar els elements de la comunicació funcional i disfuncional.
13. Identificar els elements que condicionen la comunicació i l'organització de les tasques.
14. Identificar les principals desigualtats i discriminacions per raó de sexe/gènere presents a la societat.
15. Identificar situacions que necessiten un canvi o millora.
16. Mostrar una disposició oberta i una actitud favorable a la cooperació.
17. Prestar especial atenció a l'edat i la identificació cultural de les persones a qui es dirigeixen els informes.
18. Proposar formes d'avaluació dels projectes i accions de millora de la sostenibilitat.
19. Proposar nous mètodes o solucions alternatives fonamentades.
20. Proposar projectes i accions que estiguin d'acord amb els principis de responsabilitat ètica i de respecte pels drets humans i els drets fonamentals, la diversitat i els valors democràtics.
21. Proposar propostes de millora de les avaluacions esmentades.
22. Reconèixer i analitzar els factors que configuren els processos i condicionen les etapes del desenvolupament individual i dels grups familiars.
23. Reconèixer i analitzar els mecanismes psicològics i socials per afrontar les tasques vitals segons les etapes i els processos del desenvolupament.
24. Relacionar els diferents factors sociohistoricoculturals que fan possible el desenvolupament en general, d'índole afectiva i de gènere.

25. Relacionar les dades amb l'enfocament teòric adoptat que permeti articular les dades obtingudes amb la intervenció que s'ha de dur a terme.
26. Treballar en equip.
27. Utilitzar el llenguatge i l'expressió adequats per a facilitar la comprensió dels informes per part dels destinataris.
28. Utilitzar les eines adequades per a comunicar-se.
29. Valorar com els estereotips i els rols de gènere incideixen en l'exercici professional.
30. Valorar els resultats d'un procés d'avaluació.
31. Valorar l'impacte de les dificultats, els prejudicis i les discriminacions que poden incloure les accions o projectes, a curt o llarg termini, en relació amb determinades persones o col·lectius.

Continguts

Bloc Temàtic I: Introducció

1. Necessitats de la infància.
 - 1.1 Concepcions de la infància.
 - 1.2 Necessitats de la infància.
 - 1.3 Drets de la infància.

Bloc Temàtic II:

2. Marc ecològic.
 - 2.1 Enfocament ecològic: factors de risc i protecció.
 - 2.2 Vulnerabilitat i resiliència.
3. La família com a sistema.
 - 3.1 Aspectes estructurals i funcionals.
 - 3.2 Conjugalitat.
 - 3.3 Parentalitat.
 - 3.4 El vincle.

Bloc Temàtic III:

4. Jocs familiars.
 - 4.1 Jocs disfuncionals en les famílies.
 - 4.2 El maltracte com a relació.
5. Maltractaments.
 - 5.1 Tipologies.
 - 5.2 Característiques.
 - 5.3 Possibles explicacions.
 - 5.4 Conseqüències.

Activitats formatives i Metodologia

Títol	Hores	ECTS	Resultats d'aprenentatge
Tipus: Dirigides			
Classes magistrals grup sencer, bloc 1 al 4	24	0,96	2, 3, 6, 12, 13, 22, 24
Classes pràctiques de seminari en grup petit	8	0,32	2, 3, 5, 6, 12, 13, 16, 22, 23, 24, 25, 27, 28
Participació en una sessió clínica (1/12)	4	0,16	2, 5, 6, 12, 13, 16, 17, 22, 23, 24, 25, 26, 28
Tipus: Supervisades			
tutories en petit grup	21	0,84	2, 3, 5, 6, 11, 12, 13, 16, 17, 22, 24, 26, 27, 28, 30
Tipus: Autònomes			
Lectures, preparació i redacció dels treballs	93	3,72	2, 3, 5, 6, 7, 12, 16, 17, 22, 23, 24, 25, 26, 27, 30

Aquesta assignatura té una estructura bàsica centrada en les activitats dirigides. Aquestes s'estructuren en tres modalitats:

- Classes magistrals amb grup sencer on s'exposaran els conceptes claus.
- Seminaris a l'aula: on a partir de casos i lectures es treballarà l'entrevista des de la perspectiva sistèmica.
- Pràctiques clíniques (1/12). on els alumnes participaran en l'observació d'un cas clínic.
Dilluns: Servei de Psiquiatria de l'Hospital de la Santa Creu i Sant Pau, Barcelona (Pavelló 18).
Cal inscripció al calendari de Moodle!

Les activitats supervisades consistiran en la supervisió dels treballs en grup. Implica un seguiment de tot el procés formatiu i es faran en petits grups.

Les activitats autònomes inclouen les lectures, l'estudi personal i aprofundiment en el contingut de l'assignatura, per a l'elaboració dels treballs d'avaluació.

Nota: es reservaran 15 minuts d'una classe, dins del calendari establert pel centre/titulació, perquè els alumnes completin les enquestes d'avaluació de l'actuació del professorat i d'avaluació de l'assignatura.

Avaluació

Activitats d'avaluació continuada

Títol	Pes	Hores	ECTS	Resultats d'aprenentatge
Evidència 1: treball en grup on els alumnes hauran d'aplicar els conceptes teòrics dels blocs 1 i 2 a l'anàlisi d'un cas.	35%	0	0	2, 3, 5, 7, 8, 9, 17, 23, 24, 25, 26, 27, 30

Evidència 2: treball en grup on els alumnes hauran d'aplicar els conceptes teòrics dels blocs 3 i 4 a l'anàlisi d'un cas.	35%	0	0	2, 3, 5, 6, 7, 8, 9, 10, 12, 13, 17, 21, 22, 23, 24, 25, 27, 28, 30
Evidència 3: entrega grupal: presentació de un treball de reflexió sobre el treball realitzat a l'aula o sobre el treball de camp (en funció de la modalitat escollida pel alumne).	20%	0	0	1, 5, 6, 11, 14, 15, 16, 18, 19, 21, 25, 28, 29, 31
Evidència 4: treball grupal sobre la sessió clínica	10%	0	0	4, 5, 7, 10, 15, 20, 21, 25

- Evidència 1 (35%): Treball en grup on els alumnes hauran d'aplicar els conceptes teòrics dels blocs 1 i 2 a l'anàlisi d'un cas.
- Evidència 2 (35%): Treball en grup on els alumnes hauran d'aplicar els conceptes teòrics dels blocs 3 i 4 a l'anàlisi d'un cas.
- Evidència 3 (20%): Entrega grupal: presentació de un treball de reflexió sobre el treball realitzat a l'aula.
- Evidència 4 (10%): Treball grupal amb un apartat individual sobre la sessió clínica.

Codi Evidència	Denominació	Pes	Format	Autoria / temporalització	Retorn Edvidències
EV1	Anàlisis cas (Temas 1 y 2)	35%	Escrito	Grupal/setmana 8	Setmana 12
EV2	Anàlisis cas (Temas 3,4 y 5)	35%	Escrito	Grupal/setmana 18	Setmana 20
EV3	Guió Entrevista Circular Sistèmica	20%	Escrito	Grupal/setmana 13	Setmana 17
EV4	Informe sessió clínica	10%	Escrito	Grupal/final de curs	Setmana 20

Regles del sistema d'avaluació

Aquesta assignatura no preveu l'avaluació única.

Estudiant avaluable: un estudiant que hagi lliurat evidències d'aprenentatge amb un pes igual o superior a 4p (40%) no podrà constar en actes com a no avaluable.

Es considera APROVAT l'estudiant presentat que obté una nota final ponderada ≥ 5 i que hagi superat cadascuna de les evidències 1, 2, 3, i 4 amb almenys el 50% de la nota possible. En cas de no assolir aquests requisits, la nota màxima d'avaluació continuada serà de 4.5 punts.

Sistema de recuperació: pot optar l'alumnat que al llarg de l'avaluació continuada hagi realitzat evidències amb un pes igual o major a 2/3 de la qualificació total i hagi obtingut una nota inferior a 5 punts i major o igual a 3,5

punts. Les evidències que es poden recuperar són les evidències 1 i 2. La nota de la/es evidència/es recuperada/es substituirà la nota obtinguda prèviament i es recalcularà la nota ponderada total seguint els mateixos criteris que per a l'avaluació continuada.

El tractament de casos individuals serà atès per l'equip docent que imparteixi l'assignatura en horaris d'atenció a l'estudiant.

No es preveu que l'alumnat de 2ª o posterior matrícula s'avalui mitjançant una única prova de síntesi no recuperable.

Per més informació sobre els criteris d'avaluació de la Facultad de Psicología :
<https://www.uab.cat/web/estudiar/graus/graus/avaluacions-1345722525858.html>

Bibliografia

Bibliografia bàsica

Barudy, J. & Dantagnan, M. (2005). *Los buenos tratos a la infancia*. Gedisa.

Barudy, J. (1998): *El dolor invisible de la infancia*. Paidós.

Cirillo, S.; Di Blasio, P. (1991): *Niños maltratados*. Paidós.

Cirillo, S. (2012) : *Malos Padres. Modelos de intervención para recuperar la capacidad de ser padre y madre*. Gedisa

Cyrulnik, B. (2001). *Los patitos feos*. Gedisa.

Linares, J. L. (2002). *Del abuso y otros desmanes*. Paidós

Crittenden P. APEGO Y PSICOPATOLOGIA .Sociedad de Terapia Cognitiva posracionalista Traducción Antonio Castro Cádiz <http://familyrelationsinstitute.org/include/espanol/docs/vinculo-y-psicopatologia.pdf>

Falicov, C. J. (2007). El trabajo con inmigrantes transnacionales: Expandiendo los significados de Familia, comunidad y cultura. *Family Process*, 46: 147-151

Walsh, F. (2005). Resiliencia familiar: un marco de trabajo para la práctica clínica. *Sistemas familiares*, 21: 76:96.

Watzlawick, P.; Beavin, J.H.; Jackson, D. (1967): *Teoría de la comunicación humana*. Herder.

Bibliografia adicional

Arruabarrena, M. I.; de Paúl, J. (1994): *Maltrato a los niños en la familia. Evaluación y tratamiento*. Pirámide

Campanini, A.; Luppi, F. (1991): *Servicio social y modelo sistémico*. Paidós.

Casas, F. (1998): *Infancia: perspectivas psicosociales*. Paidós

Cirillo, S. (1994): *El cambio en los contextos no terapeuticos*. Paidós.

Coletti, M.; Linares, J.L. (1997): *La intervención sistémica en los servicios sociales ante la familia multiproblemática*. Paidós.

De Paúl, J.; Arruabarrena, M. I. (1996): *Manual de protección infantil*. Masson

Malacrea, M. (2000): *Trauma y reparación. El tratamiento del abuso sexual en la infancia*. Paidós.

Minuchin, S. (1974): *Familias y terapia familiar*. Gedisa.

Ravazzola, M.C. (1997): *Historias infames: los maltratos en las relaciones*. Paidós

White, M.; Epston, D. (1993): *Medios narrativos para fines terapéuticos*. Paidós.

Enllaços Web:

Direcció General d'Atenció a la Infància i Adolescència. Departament de Benestar Social i Família.:

<http://www20.gencat.cat/portal/site/bsf/menuitem.c7a2fef9da184241e42a63a7b0c0e1a0/?vgnextoid=01831788d>

Entitats en defensa dels drets dels menors:

DRARI (col·lectiu de juristes en defensa dels drets de la infància) -

<http://drari-col-lectiu-jurista-drets-infant.blogspot.com/>

Save of the Children - <http://www.savethechildren.es/homeB.php>

UNICEF - <http://www.unicef.es/>

Programari

-

Grups i idiomes de l'assignatura

La informació proporcionada és provisional fins al 30 de novembre de 2025. A partir d'aquesta data, podreu consultar l'idioma de cada grup a través daquest [enllaç](#). Per accedir a la informació, caldrà introduir el CODI de l'assignatura

Nom	Grup	Idioma	Semestre	Torn
(SCC) Seminaris de casos clínics	111	Espanyol	segon quadrimestre	matí-mixt
(SCC) Seminaris de casos clínics	112	Espanyol	segon quadrimestre	matí-mixt
(SCC) Seminaris de casos clínics	511	Espanyol	segon quadrimestre	tarda
(SCC) Seminaris de casos clínics	512	Espanyol	segon quadrimestre	tarda
(SEM) Seminaris	111	Espanyol	segon quadrimestre	matí-mixt
(SEM) Seminaris	112	Espanyol	segon quadrimestre	matí-mixt
(SEM) Seminaris	511	Espanyol	segon quadrimestre	tarda
(SEM) Seminaris	512	Espanyol	segon quadrimestre	tarda
(TE) Teoria	1	Espanyol	segon quadrimestre	matí-mixt
(TE) Teoria	5	Espanyol	segon quadrimestre	tarda